

írók, gramofon-
mint a leg-
den kellei

és kir. udvari
mint a 7 évi
közönségnek e
országai vevő-
szerkesztő.

ébe!

u. m.:

letots,
meg-

::

fedezni,
nagyobb
ellekben.

MOS.

nulo

i

“

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.

Félévre ——— 12 .

Negyedévre ——— 6 .

Egy óra ——— 3 .

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 69. szám.

Hétfő, március 23.

Gyermekvédelem.

— március 23.

Ugyhiszem, hogy nem állítok nagyot, amikor azt mondom, hogy nincs több oly intézménye az országnak, amelyik szebb és nemesebb feladatot végezne s hazafiasabb célt szolgálna, mint a javító intézmény. Dacára magasztos és szép hivatásának, a javító intézet maga még mindig népszerűtlen, az intézmény azonban kezd népszerűvé válni, mert a gyermekmentés, erkölcsi javítás nagy munkáját a nagy társadalom erkölcsi támogatásával s anyagi hozzájárulásával az Országos Gyermekvédő Liga vette kezébe s a belügyi kormány nagy akciót fejt ki az eddigi környezetükben erkölcsi romlásnak kitett, avagy züllésnek indult elhagyott gyermekek, csavargók és kolduláshoz szokott árva megmentése érdekében. A rokonszenv, mely az Országos Gyermekvédő Liga működését kíséri, készséges adakozásra buzdítja a nagyközönséget, de érdeklődéssel is kíséri annak hazafias működését. Mibelyt az Országos Gyermekvédő Liga anyagilag meg fog erősödni, nem fogunk látni százalomraméltó gyermekalakokat künn az utcán fázódva ácsorogni, uri emberek után lopva futó gyermekeket földelni. Megapadnak a nagyvárosi csirkefogók, kisebb lesz a betörőtolvajok száma s a börtönök sem lesznek olyan népesek. A gyermekvédelem szárnyai melegséget árasztanak a kisderekre a gyermekmenhelyekben 6 és 10 éven aluli gyermekekre, az Orsz. Gyermekvédő Liga által fenntartott nevelő (javító) intézetekben a 8, 10, 12 éves korúak és azon felüli ifju büncsőre, az igazságügyi miniszterium által fenntartott javítóintézetekben az elítelt fiatalokra. Mennyivel másképpen fog alakulni a társadalom közbiztonsági helyzete ezután a lázasan megindult gyermekvédelmi moz-

galom után, ha a gyermekvédelem nem lesz többé írott malaszt, az utca megszűnik nevelni és ha minden rossz környezetben lévő, elhagyott vagy kitett gyermeknek lesz meleg otthona; rideg, mostoha bánásmóddhoz szokott gyermek szerető szívekre talál, testi és lelki gondozás, illetve nevelés mellett nő fel. A gyermekotthonoknak, gyermeknevelő (javító) intézeteknek lesz éppen az a feladatuk, hogy az ugynevezett utcagyerekek, amilyeneket nagyvárosokban sokat találni, gombamódra, gondozás és nevelés nélkül ne nőjenek fel, hanem minden gyermek a maga idejében kapja meg azt a szükséges oktatást és nevelést, amely előkészíti őt valamelyes életpályára. A siker mellett több körülmény szól. Ugyanis zsenge korban a gyermek nevelésre fogékonyabb, jóra könnyebben hajlítható, míg nagyobb korban már nehezebben megyen az. Minél fiatalabb a gyermek, annál jobban és hamarabb lehet rá hatni, erkölcsileg megjavítani, míg a nagyobb korban lévő gyermekeket, ifjakat rossz szokásairól, modortalanságairól leszoktatni, jó modorra nevelni, erkölcsét megjavítani nemcsak hogy nehezebb, hanem fárastóbb, mert az erkölcsi rosszabb jobban megvan gyökeresedve, minthogy azt szeretettel hamarosan ki lehessen gyomlálni a vad hajtásokat, melyekre nevelés közben gyakran lehet találni, ki lehessen irtani. Az Országos Gyermekvédő Liga szerető karokkal az egész országot felöleli, a gyermekek oltalmáról a maga idejében gondoskodik azért, hogy az ország különböző helyein 20—40 tagból álló nevelőintézeteket állít fel s azokban elhelyezi s így nem engedi, hogy elromoljanak. Így teljesül be Széchenyi István mondása: „Oly kevesen vagyunk, hogy a rablógyilkosnak is meg kellene kegyelmezni.“ Az az erős fajszeretet, amely a legnagyobb magyar ajkáról elhangzott, ma megnyilatkozik az Országos Gyermek-

védő-Ligának az egész országra kiterjedő gyermek-javítóintézetek felállításában s a belügyi kormány gyermekvédelmi rendeleteiben és intézkedéseiben. Igaz, hogy rablógyilkosoknak nem kegyelmezünk meg, de ennél sokkal humánusabb cselekedet — szerintem — nevelés által a rablógyilkosok, betörőtolvajok számát csökkenteni s a becsületes polgárok számát szaporítani, a magyar nemzeti állam alapjait így erősíteni. Koldus-gyermeknek szebb és jobb alamizsnát nem nyújthatunk, mint-hogy nevelést adunk neki s ezáltal munkához szoktatjuk, hogy a magyar államnak becsületes munkás és hazafias polgára és annak hasznos tagja legyen. Neveléssel megmentjük őket testi és lelki elcsatnyulástól s azt követő erkölcsi haláltól s így visszaadjuk a szülőknek, társadalomnak s a magyar hazának.

Örömmel szemlélem a gyermekvédelem minden irányu felkarolását, mivel megvalósulni látom azon elvet, hogy a fogházak nevelés nélkül az ifju büntetettekkel szemben eredményt nem tudnak felmutatni, mert az csak büntetésnek jó. A gyermekifju elszorítja ugyan a büntetést, nem okul és különösen nem javul belőle, azért kerül ismét oda vissza. A fogházi és javítóintézeti nevelésre irányuló törekvések csak akkor fognak teljes sikerre vezetni, ha a gyermekvédelem intenzívebb lesz s az állam vagy a társadalom korán kiragadja őket abból a környezetből, melyben az erkölcsi romlásnál egyéb ugy sem vár reájuk s így megmenti az erkölcsi romlás veszélyeitől a maga idejében.

Jóleső érzéssel kísérem az Országos Gyermekvédő Ligának praktikus elveken nyugvó működését s ha olyan szerencsés-közű lesz a kivitelen, mint amilyen jól indult meg, akkor ezek a nevelőintézetek lesznek az országnak igazi javítóintézetei.

Kiss József.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A költő bosszúja.

Durand urat, egy tekintélyes párisi újság közzéírásait egy szép júniusi reggelen halva találták az ágyában. Halálát a házmester fedezte fel, aki minden reggel egy csésze csokoládét hozott neki.

Még aznap egy Serge Babin nevű fiatal költő jelentkezett a rendőrségen és kerekén kijelentette, hogy ő a tettes. Még a tört is megmutatta, amire az áldozat vére rászárndt. Nyomban kihallgatták Babin, de egyebet nem mondott, mint:

— Bosszúból öltem meg!
Babin most az esküdtzék előtt áll.

Az elnök: Babin, ön huszonnyolc éves. Jó családból való, de mindég álmódosásra hajlott. Fegyelmetlen és makrancos jellemű volt. Már tízéves korában verseket kezdett faragni. Néhányat meg is szereztünk belőlök és el kell ismernünk, hogy jól rimelnek és tehetségről tanuskodnak. Fel szokta őket olvasni társainak, de nem tört semmi kritikát. Az ötödik osztályban ismültáta egy osztálytársát, mert tréfából azt mondta, hogy az egyik alexandrinusában egy szótaggal több van. Makacssága évek multával csak megnőtt. Minden, ami kritika, őnt fellázítja

és még a nagy kritikusat is gyűlöli. Gyakran szokta mondogatni: „Az a Borleau huncut gazember“. Kollégái és tanárai akkor még nem is sejtették, hogy az irodalmi kritikus iránt való ellenszenvé mivé fajul még!

A vádlott: Ezekben a részletekben sok tulzán van.

Az elnök: Ne vágjon a szavamba. Tíz-zenhét éves korában ön letette a doktorátust, mire segédfogalmazónak nevezték ki a földmivelési miniszteriumban. Ott nemsokára heves temperamentumáról lett híres. Néha rajtakapták, hogy újságot olvasás közben hangos szitószóra fakadt, sőt egy napon dühében a „Revue des deux mords“ egy számát, amely nem is volt az öné, a tűzbe dobta. Egy ízben kijelentette a társainak, hogy a „bürokrata“ mesterséget utálja és kérte felmentését. Később bekopogtatott minden redakcióba a verseivel, de mindennap visszautasították... Ne vágjon közbe... Én nem becsméreltem a műveit, csak tényeket konstatállok. A mult évben az összes párisi kiadóknak felajánlotta „Utolsó foszlányok“ című versgyűjteményét és erőszaktól sem riadt vissza, hogy a versek kiadását kivigye.

A vádlott: Ez már mégis sok...
Az elnök: Ne tagadja, tanuink vannak reá. Revolverrel ment be Lemerre kiadó irodájába és halállal fenyegette meg, ha szerződést nem köt önnel. Mikor pedig Lemerre ur kijelentette, hogy revolverrel nem szokás az ő iro-

dájába jönni, rátámadt és nem lehet tudni, mi történt volna, ha egy hivatalnok közbe nem lép. Végre akadt önnek egy kiadója és az „Utolsó foszlányok“ című kötete megjelent. Hat hónap telt el anélkül, — hogy akárcsak egy újság is tudomást vehetett volna az ön könyveről.

A vádlott: Természetesen!
Az elnök: Végre egy napon, mikor az újságját szétterítette, megpillantott egy cikket, amely az ön verseit dicsérte és őnt buzdította. A cikk alá Durandnak, egyik legjelesebb kritikusnak a neve volt írva. Egy hét mulva Durandot halva találták. A gyilkosa ön volt! (Nagy mozgás.) Most az esküdtzék dolga, hogy iteljenek.

A vádlott: Védelmül csak keveset akarok mondani. Durand cikke ezzel a mondattal kezdődött: „Babin ur tehetséges költő!“ Uram, csak irodalmi ember tudja, hogy mit jelent ez a kifejezés. Ha valami újság lett volna rendelkezésemre, megvédelmeztem volna magamat, a sértést visszavágtam volna, de nem volt semmi ösztökötötésem. Kollégáim csufondároskodtak velem. Az egész világ „tehetséges költőnek“ hívott. A karrieremnek vége szakadt. Bosszút kellett állnom.

Az elnök: Miért nem kérte meg Durand, hogy igazítsa helyre cikkét?
A vádlott: Ezt meg is tettem. Elmondtam neki, hogy ilyen sértést nem viselhetek el. Kértem, könyörögtem, hogy írjon más cikket, amelyben röviden csak azt jelenti ki, hogy én

Tavaszi idény. **NEIZER ÉS GOLDSCHMIDT** Tavaszi idény. **NAGYBECSKEREK.**
Nagy raktár kész férfi- és gyermek-öltönyök-, felöltök-, gallérok- és külön nadrágokban. Ujdonságok női kabátok-, raglánok-, kör-, és fecske-gallérokban. Angol és francia modellek.
Csakis szigoruan szabott árak mellett lesz árusítva.
253-6.3

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Március 31. Állandó választmányi ülés.
 Április 1. Állandó választmányi ülés.
 Április 2. Rendkívüli megyei közgyűlés.
 Április 2., 3. Gyermeknap.
 Április 11. Jótékony négyelet közgyűlése.
 Április 13. Közig. bizottsági ülés.

Rendkívüli megyei közgyűlés. Torontálvármegye törvényhatósága az időközben összegyűlt tárgyak elintézésére április hó 2-án d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Az erre vonatkozó állandó választmányi ülések március 31-én és április 1-én lesznek. A közgyűlés fontosabb tárgyai:

Trencsénvármegye átirata a hozandó szeszadó törvény tárgyában. — A belügyminiszter rendelete a megyei központi fűtés dolgában. — A cséplési szabályrendelet módosítása. — Zombolya villamvilágítása. — A törökkanizsai körház bonc- és hullatérmenek építése. — Mokrin községben polgári iskola felállítása. — A szajáni, nákfalvai, tordai és pészaki községi iskolák államosítása. — Orlovát község 40 000 koronás kölcsöne. — A felsőmuzsalyi inasgőlköcsön leírása. — Jankahid és Magyarszentmihály községek szervezési szabályrendeletei. — A rendes tavaszi közgyűlés napjának kitűzése. — Kamarai választásokra kikiáltandó bizottság. — Az 1898. évi II. és 1907. évi XLV. t-cikk alapján a községeknek kihágási bíraskodási joggal való felruházása. — Az 1876. XIII. t.-c. szerint az első fokú hatóságokat megillető némely jogkörnek a községekre való átruházása.

Pancsova és Versec városok új főispánja. A Versecen megjelenő „Délvidék” című lap írja a következőket: Most már teljesen bizonyos, hogy néhány nap múlva ő felsége ki fogja nevezni Nehrebeczky György orsz. képviselőt Versec és Pancsova városok főispánjává. Azok a verseci vezető polgárok, kiknek alkalmuk volt jövendő főispánunkkal személyesen megismerkedni, elragadtatással beszélnek rokonszenves egyéniségéről. Új főispánunk városunkban fog állandóan lakni.

Kinevezések a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál. Mint a hivatalos lap vasárnap száma közli, a pénzügyminiszterium vezetésével

vagyok a század egyik legnagyobb költsége. Még azt sem követeltem, hogy a század legnagyobb költségének nevezzen... Durandt nem tágitott.

Az elnök: Másnap ön revolvért vásárolt és...

A vádlott: A többi az esküdtek dolga. A bíróság után több párisi kiadót hallgatott ki, akik mind azt erősitették, hogy Balbin revolvérrel fenyegette meg őket, ha az „Utolsó szószólókat”-at ki nem adják.

Néhány irodalmi szakértő lépett még a bíróság elé. Mind íróemberek és bizonyítják, hogy a mostani körülmények közt a „tehetséges” jelző halálos sértés és hogy kritikus, aki ad valamit a tekintélyre, ezt a kifejezést nem használja.

Az az író, akiről azt mondják, hogy „tehetséges”, egyenesen kompromittálva van, — mondta az egyik szakértő. — Ettől a pillanattól fogva egyetlen művét sem tudják eladni a könyvkereskedők.

Végül a védőbeszéd következett. Az ügyvéd ragyogón szellemes beszédben egyenesen a vádlott felmentését kérte. Kiemelte, hogy Durand az első kritikus, akit író ölt meg, holott már nem egy író ölt meg morálisan a kritikusok. Kifejtette, hogy nem kár egy kritikusért, mert ugyanis sokan vannak, holott nagy költőkben ugyancsak szükkölködünk. Kérte tehát az esküdteket, hogy adják vissza a hazának egy nagy költőjét.

Az esküdtek Babint felmentették.

Capus Alfréd.

megbízott m. kir. miniszterelnök Schusztter Mihály nagybecskereki pénzügyi számvisztet végleges minőségű pénzügyi számellenőrré, Fazekas Andor, és Sárffy Sándor nagybecskereki segélydíjas pénzügyi számgyakornokokat ideiglenes minőségű m. kir. pénzügyi számvisztettké, valamennyit jelenlegi állomáshelyén való meghagyással kinevezte.

— Marton Andor előadása a szabad liceumban. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kebelében működő nagybecskereki szabad liceumban tegnap délután Marton Andor a vármegyei gazdasági egyesület jeles titkárja tartott igen érdekes és tanulságos előadást „Az érdekharc” címen. Az előadó kiváló szakszerűséggel s e mellett vonzóan esetelte vármegyénk gazdasági képét, majd a közigazgatási és vámkérdéseket tárgyalta. Igen érdekesen fejtegette azután a drágaság aktuális kérdését. Nevezetesen azt, hogy a közigazgatási és vámkérdéseknek milyen befolyása van vármegyénkre és összefüggnek-e a mai drágasággal. A drágaság kérdésében azt a tételt állította föl, hogy azt csak az összes tényezők harmonikus működése révén lehet orvosolni. Az előadást a nagy számmal megjelent közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta és zajos tapsokkal honorálta a kitűnő előadót.

— Eljegyzés. Dr. Juliusz Armin nagybecskereki ügyvédjelölt tegnap eljegyezte Cserenkán Löwy Katinka kisasszonyt, özv. Löwy Mórné kedves és bájos leányát.

— Makk József távoztása. A király Makk József nagybecskereki kir. törvényszéki bírónak saját kérésére megengedte, hogy nyugalmába vonuljon. A nagybecskereki bírói karnak ez a kitűnő tagja ennek folytán távozik tőlünk s Törökbecsére megy lakni, ahol gazdálkodni fog. Makk József közel három évtizedig működött az igazság szolgálatában s mindenkor és mindenütt elismerték kiváló kvalitásait. Aki figyelemmel kísérte nálunk az esküdtszéki tárgyalásokat, a melyeket ő vezetett, az itt is megjegyezhető arról, hogy Makk József milyen értékes tagja volt bírói karunknak. Távoztása érzékeny veszteség s bizonyára mindenki csak sajnálattal fogadja ennek híreit.

— Kifüzetett iparos. A kereskedelmi miniszter Leopold Ferencet, a pancsovai Wittig-schlager-cég nyomdájának vezetőjét, ki 16 év óta áll ezen üzletben, 100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki. A jutalmat tegnap adták át ünnepiesen a kifüzetettnek.

— Hangverseny és táncmulatság. Ritter József szombaton este rendezte hangversenyt a Lloyd-társulat helyiségében. A hangverseny szép közönség jelent meg s élvezettel hallgatta Ritter szép játékeit, s műsorának minden egyes számát zajosan megtapsolta. A zongorakíséretet Kókita Egon látta el igen szabatosan. A hangverseny után tánc volt, amely reggelig tartott a legjobb hangulatban. Jelen voltak:

Asszonyok: Benke Istvánné, Böhm Renéné, Bölönyi Béláné, Edenburg Lajosné, Grósz Gézáné, Grünbaum Frigyesné, Hertelendy Ferencné (Párdányról), Keresztes Aladárné, Konkoly Samuné, dr. Konyovics Györgyné, Mocsányi Rikárdné, Mucsalov Ivánné, dr. Perisics Zoltánné, Putz Jaquesné (Miskolcraól), Szilágyi Gyuláné, dr. Vászity Endréné.

Leányok: Bakalovich Dóra, Bölönyi Ilus, Deutsch Aranka és Margit, Keresztes Margit, Kiss Etel (Jászberény), Konkoly Elvira, Lowieser Gácsi, Szilágyi Róssi, Wachtel Adrienne.

— Megégett gyermek. Valkányból jelentik, hogy a napokban a kocshátí uradalmi pusztán a sertésölak ismeretlen módon kigyúltak. Egyik ölban Nagy Imre cselédnek 3 éves Ilona nevű leánykaja játszott. A szerencsétlen gyermek nem tudott menekülni s mire az oltásnál hozzáfértek, már teljesen összeégett.

— Zsebmetszők a vonaton. Az orsova-budapesti vasúti vonalon veszedelmes zsebmetszők garázdálkodnak néhány hét óta. Ujabb áldozata egy temesvári polgár, aki a napokban Budapestre utazott és Oroszlámosnál elszundikált. Nagy rémületre arra ébredt, hogy késsel a kezében, egy sötét alak ki akarja rabolni. Heves tusa után a zsebmetsző a folyosóra menekült, ahonnan aztán kiugrott a vonatból. Az esetről jelentést tett a szegedi rendőr-

ségnél. A zsebmetszőt alólta meg is találták másnap reggel és egyik órházba szállították, a honnan aztán megugrott. A zsebmetszők egyébként nemrég 600 koronát loptak el egy utastól.

Egy másik eset Szeged és Temesvár között történt. Itt egy elegánsan öltözött öreg ur egy báró zsebéből emelt ki nagy börtárcát, mikor a báró szendergett. A báró éppen akkor ébredt föl, mikor a zsebmetsző „végzett” s menekülni igyekezett. A báró utána vetette magát, mert azt hitte, hogy a tolvaj a pénzesztárcát rabolta el. A bárónál ugyanis két tárcsa volt. Az egyikben értéktelen levelek voltak, de a másik 40 000 korona készpénztől duzzadt. Izgató hajsza fejlődött ki a két ember közt. A tolvaj kétségbeesetten menekült egyik kocsiból a másikba a folyosókon, a kocsi párkányain keresztül. A báró mindenütt nyomában volt, de az egyik másodosztályú kocsi-ban elvesztette szem elől. Ekkor megráztotta a vészféket s a vonat Rábé és Szőreg állomások közt a nyílt pályán megállt.

Amint a vonat járása meglassulódott, az öreg ur kiugrott a kocsi-ból s a földék közt eszeveszett futásnak eredt.

A vonat utasai — sejtve, hogy az öreg nem ok nélkül menekül, — utána vetették magukat, de nem érték be. A tolvaj bemenekült egy kis erdőbe s a fák közt eltűnt.

A báró csak akkor nézte meg, melyik tárcáját lopták el, mikor a vonat már megindult. Képzeltető az öröme, mikor megtudta, hogy a tolvaj felesleges munkát végzett, mert nem a 40 000 koronával terhelt tárcát, hanem a jelentéktelen leveleket vitte magával. A vén zsványt, aki valószínűleg notorius nemzetközi zsebmetszőt, most a környékbeli csendőrség keresi.

— A gyermeknap és az anyakönyvi hivatal. Nagyváradról írják: A városháza folyosóinak egyikén nagy, barnafából faragott tábla diszeleg. Ide ragasztják ki az anyakönyvi hirdetményeket. Erre a táblára tegnap délután szokatlan végzés került. Izgató, piros plakát:

Házassulandók figyelmébe!

Április 2-án és 3-án
GYERMEKNAP
 lesz.

A komoly és szigorú anyakönyvvezető bizonyára a Gyermekevédő Liga érdekében fűggesztette ki a jelentést és nem érti, hogy miért haladnak el fiatal jegyepárok piruló arccal, mosolygó szemmel a hirdetmény előtt...

— Vakmerő leányrablás. Mint Pancsováról jelentik, a mult héten ott vakmerő leányrablás történt. Markov Cséda odaváló legény ugyanis halálisan beleszeretett a szép, fekete szemű Zsófi Zsófiába. Üldözte mindentit szerelmével, de a szép Zsófi hallani sem akart róla. Markov Cséda mindenképpen birni akarta a lányt s a mult este Vászics Pável és Knézevics Mihály társaival berontott a leány lakásába. Édes apját leszurással fenyegette, azután revolvért vett elő s lövöldözni kezdett. Miután a házbelieket alaposan megijesztette, társaival megragadta a halálra rémült leányt és elhurcolta. A kívánatos zsákmánynak azonban nem sokáig örülhetett, mert a csendőrök a leányt kiszabadították kezei közül. A leányrablók ellen egyben megindult a büntető eljárás.

— Betegség elől a halálba. Deák János, tizenkilenc éves, margitfalvai napszamos a napokban öngyilkossági szándékból marólugot ivott és még az éjjel meghalt. A szerencsétlen ember gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és már egyizben, január harmadikán követett el öngyilkossági kísérletet, akkor azonban megmentették. Most olyan nagy adagot vett be, hogy az egész belsejét szétroncsolta és így célját elérte.

— Betörő örült. Mint Bajáról jelentik, az ottani városi kózkórházból mult napokban Lafleur Máttyás torontáli illetőségű közveszélyes elmebeteg megszökött. Lafleur a szökés után a kórház raktárhelyiségébe tört be és onnan több ruhaneműt és felszerelési tárgyakat magával vitt. Az eltűnt örült kézrekerítése végett a kórhó-zést országszerte elrendelték.

— Legnagyobb, legváltozatosabb, legelterjedtebb. Ez a három jelző — könnyű kitalálni — a Pesti Hirlapra vonatkozik, mely legnagyobb terjedelemben, legváltozatosabb tartalommal jelenik meg s épen azért a legelterjedtebb napi-

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz! Olcsóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

a mohai **ÁGNES** -Forrás.

Millenniumi nagyjéremmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomor-

lap. Politikája radikális magyar nemzeti politika a elvei hirdetésében kormánytól és pártoktól teljesen független. De hiszen három évtized óta tudja már ezt a nagymagyar olvasóközönség s épen azért elég lesz csak annak jelzésére szorítkoznunk, hogy az új évnegyedben két nagyon érdekesítő regény fog a Pesti Hírlapban megjelenni; sport- és sakk-rovata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósokkal egymásután három nagy nemzetközi sakk-verseny-ről; az Esti levelek, Szerkesztői üzenetek; Kis komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasóközönségnek és fő vonzóereje a lapnak. Aki egész éven át előfizet a lapnak, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő, számot tarthat a Pesti Hírlap nagy képes nap-tárára (karácsonyi ajándéknak) és kedvezményesen áron rendelheti meg a Divat-Szalonn című kitűnő divatlapot. A Pesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 7 korona, 2 óra 4 kor. 80 fillér, egy óra 2 kor. 40 fillér. A Divat-Szalonnal együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körút 78.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén újabb izgalom nélkül folyt a házszabályrevízió vitája, amelynek általános része különben már a vége felé jár. Mindössze négy-öt záróbeszéd van még hátra, úgy hogy holnapra, legkésőbb azonban csütörtökre véget ér az általános vita. A horvát képviselők közül négyen ma már részt vettek az ülésen, de teljesen csöndesen viselkedtek.

Az ülést Justh Gyula nyitotta meg s a kormány részéről jelen volt Wekerle Sándor, Andrássy Gyula gróf, Kossuth Ferenc, Günther Antal és Zichy Aladár gróf. A jegyzőkönyv hitelesítése után nyomban rátértek a záróbeszédre.

Elsőnek Csépany Géza beszélt, a maga határozati javaslata mellett érvelve. Csépany beszéde után Bozók Árpád személyes megtámadtatás címén szólal föl, és Nagy Emillel való szombati összetűzését magyarázta.

Következett Ivánka Milán nemzeti-ségi záróbeszéde. Közben eltér a tárgytól, mire az elnök figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál, mert megvonja tőle a szót. Farkasházy Zsigmond: Most nem a horvátok beszélnek.

Elnök Farkasházit rendreutasítja. Ivánka Milán kéri a maga határozati javaslatának elfogadását.

Utána Pop Csicsó István beszélt, majd Hodzsa Milán mondotta el záró beszédét hosszán, úgy hogy kibeszélte az ülést.

Miután az elnök megállapítja a holnapi napirendet, az ülés véget ért.

A király állapota.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mai bécsi sürgöny szerint a király állapota igen jó s már semmitől sem lehet tartani. Ma reggel a király hosszabb sétát tett s csütörtökön Bécsbe fog menni.

Justh Gyula a bankkérdésről.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy a bankkérdésben a függetlenségi párt és ő is azon az állásponton van, hogy a mai bank szabadságot nem engedik meghosszabbítani s 1911-ben okvetlenül föl kell állítani az önálló bankot. Ettől el nem állunk s ő a maga részéről nem lesz hajlandó olyan kormányt támogatni, mely nem így akarja megoldani a bankkérdést.

A balpárt szervezkedése.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Debrecenből sürgönyzik, a függetlenségi balpárt tegnap tartotta az évi rendező pártgyűlését. A gyűlésen részt vettek Szappanos István, Bozók

Árpád, Csépany Géza, Lengyel Zoltán, Farkasházy Zsigmond, Thorotzkay Viktor, Molnár Jenő, Pilisy István, Szluha István, Uray Miklós, Nagy György és Hoffmann Ottó képviselők. A gyűlésen, melyen óriási számu közönség jelent meg, Szappanos István fejtette ki a politikai helyzetet, majd Lengyel Zoltán ismertette a párt programját s hangoztatta a párt megalakulásának szükségét. Miután még Pilisy István, Farkasházy Zsigmond és Szluha István mondtak beszédet, a gyűlés egyhangulag kimondotta a debreceni balpárt megalakulását.

A horvátok és a házszabályrevízió.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Supilo Ferenc ma egy újságírónak kijelentette, hogy a horvátok egyelőre nem vonatkoznak be a házszabályrevízió vitájába.

A néppárt értekezlete.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A néppárt ma este értekezletet tart, amelyen a házszabályrevízió részleteit tárgyalja.

Az Omke az adóreform ellen.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országos magyar kereskedelmi egyesülés tegnap tartotta rendező évi közgyűlését, amelyen az ország minden vidékéről képviseltettek magukat a fiókok. A közgyűlés határozati javaslatot fogadott el, hogy az adóreform ellen teljes erővel folytatja a küzdelmet.

A demokrata párt feloszlása.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi községi demokrata párt Sándor Pál elnöklésével tegnap tartott gyűlésén kimondotta, hogy feloszlik. Vázsonyi Vilmos egyben kijelentette, hogy a községi demokrata párt feloszlása nem jelenti a politikai demokrata párt feloszlását, miután a politikai párt nem volt összefüggésben a községi pártal.

A portugál királyt amputálják.

Budapest, március 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lisszabonból sürgönyzik, Manuel király karja, amelyet az apja elleni merényletben megsebesítettek, üszkösödésnek indult, úgy hogy a király karját amputálni kell. Az özvegy királyné mindent elkövet, hogy az amputációt megakadályozza, de az orvosok föltétlenül ragaszkodnak hozzá, mert különben a király élete forog veszedelemben.

A német újságírósztrájk.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlini jelentések szerint a német parlamenti tudósítók sztrájkja még folyton tart. A sztrájkolókat különben a világ minden részéből biztosítják szolidaritásukról az újságírók. Így tegnap mint Rómából sürgönyzik, az Olaszországban tartózkodó külföldi újságírók szindikátusa üdvözölte a berlini újságírókat, kitarásra buzdítva őket.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, a német újságírósztrájkot remélhetőleg rövidesen sikerül békésen elintézni. Ugyanis ma maga Bülow kancellár lépett közbe s tanácskozott Stollberg gróffal, hogy az újságíróknak elégtétel adassék.

A „Hundsungar”.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagy György interpellációt jegyzett be Schuller János kadét ügyében, aki tegnapelőtt egy kocsison kardjával végigvágott s „Hundsungar”-nak nevezte.

A lipótvárosi kaszinó közgyűlése.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A lipótvárosi kaszinó tegnap tartotta rendező évi közgyűlését Bánffy Dező báró elnöklésével. A közgyűlésen Lánzy Leót örökös disztaggá választották. A kaszinó nagy irodalmi díjat Mikszáth Kálmánnak adományozták „Jóhai élete és kora” című munkájáért. A közgyűlés után lakoma volt.

Veszedelmes léghajózás.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, az ottani Aero-klub egyik léghajója idő előtt elszabadult. A léghajó a nagy szélben hevesen odatűzött az Aero-klub épületének falához, aminek következtében a léghajó kosarában levő négy utas közül Galete herceg és Parti hadnagy súlyosan megsebesült. A másik két légi utasnak nem történt baja. A léghajót azután hamarosan leszállították.

Öngyilkos asszony.

Budapest, március 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dietrich Emil cs. és kir. asztalnok özvegye szül. Baumgartner Flóra tegnap este Csengeri-utca 48 sz. a lakásán tukszemvágó késsel elmetszette ütőereit s átvágta a nyakát. A szerencsétlen asszony, mire tettét észrevették, már elvérzett. Öngyilkosságának okát nem tudják.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratok a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23 50 — —
Buza (októberre 1908.)	23 20 — —
Buza (májusra 1908.)	19 52 — —
Rozs (áprilisra 1908.)	20 96 — —
Rozs (októberre 1908.)	19 16 — —
Zab (áprilisra 1908.)	15 50 — —
Tengeri (májusra 1908.)	13 26 — —

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viselhetnek a SCOTT-féle Emulsió iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető

22h-33

legjobb erősítőszert.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szert kellene használniok, amikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió
Vásárlásánál
a SCOTT-féle
módszer véd-
jegyet — a ha-
lászát — kérjük
figyelembe
venni.

Nyilttér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Minden külön értesítés helyett:

Löwy Katinka Dr. Juliusz Ármin
(Cservenka) (Nagybecskerek)
Jegyesek.

316-11

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Érvényes 1907 október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibánárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módecsről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 p.
Cséstelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalhalva—Pancsova és Alibánárrap reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 53 p. délután 5 óra 25 p.
Módecsra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 23 p.
Cséstelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

831/1907. sz.

303-3.3

Árlejtési hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság részéről ezennel közhírré lesz téve, hogy a partosi közbirtokosság által tervbe vett és építendő **tenyészbikaistálló és járványkórházra** nézve ez évi április hó 1-én d. e. 9 órakor a község ház nagytermében nyilvános szóbeli árlejtést tart.

Kikiáltási ár 1851 kor. 17 fill. Árlejtető építési vállalkozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénzt, vagy megfelelő értékpapírt a községi előjáróság kezei közé letenni.

A törvényhatóságilag jóváhagyott költségelőirányzat, terv és az árlejtési feltételek fenti határnápig a községi irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Partos, 1908. évi március hó 10.

Hajnal Manó, jegyző. Petru Gruesku, bíró.

Kämpfner Dániel

mechanikus NAGYBECSKEREK,

József-Főherceg-utca 5., a nagyhidnál.

Elvállalok házicsengetyűk és házitelefonsok berendezését.

Kerékpárok, írógépek, varrógépek, grammofonok, kötőgépek javítását

és mindennemű a szakmába vágó munkákat szavatolás mellett pontosan elvégzek.

226-13.7

Házicsengetyűk fentartását évi általány ellenében eszközölöm.

318. B. v. k. 1908. sz.

315-1.1

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. bír. végrehajtó, mint bírói kiküldött által közlé tételik, hogy a nagybecskereki kir. törvényszék mint csőd-bíróságnak 1908. évi március 4-én 2689. csőd szám alatt kelt árverést rendelő s a nagybecskereki kir. jár. bír. 1908 évi március hó 13-án V. 470/1. szám. a kelt kiküldő végzése alapján.

Vagyonbukott Sida Alajos nagybecskereki ékszerész csődtömeghez tartozó s a csődleltár 1-től 1000 tétele alatt felvett s leltározott 8786 koronára becsült: arany-, ezüst-, chinaezüst-ékszerek s különféle üzleti áruk vagyonbukott üzlethelyiségében (Hunyadi-fő-utcában) 1908. évi április hó 13-ik s következő napjain d. e. 9 órai kezdettel tételenként elárvereztetni fognak.

Mely árverésre a venni szándékozók meghivatnak.

Vevő köteles a vételért azonnal lefizetni, s hogy a tömeg az áruk minősége s mennyiségeért szavatosságot nem vállal.

Nagybecskerek. 1908. évi március 20.

Kiss István, Dr. Gyorgyevics Milos, kir. bír. végrehajtó. tömeggondnok.

413/1908. sz.

300-3.2

Pályázati hirdetmény.

Perjámosi körorvosi állás megüresedett, annak választás utján leendő betöltésére az 1886: XXII. t.-c. 32. §-a alapján pályázatot hirdetek.

Ezen állás, melyhez Perjámos és Pészak községe tartozik, 1200 kor. készpénzfizetéssel és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal van javadalmazva. A látogatási díjak végleges megállapítása, valamint az, hogy Pészak községe a körből kiválni szándékozik, jelenleg törvényhatósági elbírálás alatt áll, melynek hozandó határozatába a megválasztandó orvos belenyugodni tartozik.

A megválasztandó orvos a Torontá vármegyei orvosi nyugdíj-egyletbe belépni köteles.

A fenti állásra f. évi április hó 8-áig lehet a perjámosi főszolgabíróhoz benyújtandó folyamodvánnyal pályázni.

Perjámos, 1908. évi március hó 18.

Gyertyánffy, főszolgabíró.

Szöllőkaró.

Mindennemű épületfa, lécs és deszka. Szerszám-, bognár-, mű- és tűzifa. Szén és kovácszén.

(256-12.5)

Kapható:

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek,

Korona-utca, Gizellapart és Aradáci-utcai raktáraiban.

MEGÉRKEZETT

Magyarország legkitünőbb lovadatársulata a

SCHMIDT-CIRKUSZ!

Elsőrendű bel- és külföldi művészek és művésznők!

Nemes fajú lovak!

!!! Paratlanul szép és kényelmes berendezés !!!

Ma hétfőn, március 23-án este 8 órakor negyedik nagy előadás válogatott műsorral.

Holnap kedden, március 24-én nagy ünnepélyes előadás

Mély tisztelettel 312-x.2

Fenyő Kamilla, Gergely Annus, Arányi Vilmos.

Nyomdász-tanuló

16 családból

azonnal felvétetik.

Teljesen elkülönített butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.42

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kártelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra mesterségesen előállított, kevésbé kiadós

össze nem tévesztendő szénsavval. — Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

BUZIÁSFÜRDŐI ASVANY-ES GYOGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

— Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. —

Elsőrendű asztali víz! — Felvilágosítással készségesen szolgálunk.

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sárgónyizim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

Ügyeshelyi képviselők kerestetnek.

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaik, áru- és iparcikkeiket menőnél többet hirdessék.

A hirdetések 1908. évi június hó 1-je óta helyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvétetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.